КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет германської філології і перекладу
Кафедра англійської філології і філософії мови

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної роботи
Мирослав СОЛОВЕЙ
«31» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні проблеми художнього перекладу

(*назва навчальної дисципліни)*

для студентів

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

спеціалізація 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)

ступінь вищої освіти бакалавр

освітньо-професійна програма Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад

статус дисципліни вибіркова

Форма здобуття освіти	денна
Навчальний рік	2022 – 2023
Семестр	VII
Кількість кредитів ЄКТС	3
Мова навчання	англійська
Форма підсумкового контролю	залік

Київ – 2022 рік

Розробник: Тихомирова О. В., к. філол. наук, доцент кафедри англійської філології і філософії мови

Рецензенти:

Висоцька Н.О. – доктор філологічних наук, професор кафедри теорії та історії світової літератури імені професора В. І. Фесенко, Київський національний лінгвістичний університет

Канчура Є.О. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри теоретичної та прикладної лінгвістики Державного університету "Житомирська Політехніка"

Схвалено на засіданні кафедри англійської філології і філософії, протокол № 1 від «31» серпня 2022р.

Завідувач кафедри Гнезділова Я. В.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу, протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Голова вченої ради факультету Мойсеєнко І. П.

Мета вивчення дисципліни:
Оволодіння теоретичною базою вивчення художнього перекладу та практичними навичками вирішення головних проблем, з якими стикається сучасний перекладач книжок, фільмів, анімації, відеоконтенту тощо.

1. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:
лекції – 0 год.
семінарські заняття – 0 год.
практичні заняття – 30 год.
консультації – 0 год.
самостійна робота – 60 год.

2. Передумови до вивчення навчальної дисципліни:

3.1. Знати:

1. Основні положення і категорії теорії перекладу, стратегії та засоби перекладу.
2. Трансформації, що використовуються у перекладі.

3.2. Вміти:

2. Перекладати з англійської мови на українську та у зворотному напрямку у письмовій формі.
3. Перекладати тексти за фахом за (усний та письмовий переклад).
4. Вибирати перекладацьку стратегію згідно з видом перекладу.

3.3. Володіти елементарними навичками:

Мати сформований теоретико-методологічний кругозір для майбутньої професійної роботи та практичної реалізації власних дослідницьких інтересів.

4. Анотація навчальної дисципліни: курс «Сучасні проблеми художнього перекладу» спрямований на глибоке і детальне ознайомлення з основними проблемами художнього перекладу та напрацювання практичних навичок вирішення цих проблем. Протягом курсу студенти вивчають теоретичні розвідки з художнього перекладу, виконують письмові переклади різножанрових художніх текстів з англійської та української мов, редагують власні переклади та тексти інших студентів, працюють з перекладом відеоматеріалів, створюють субтитри. Розглядаються проблеми інтертекстуальності та співвідношення індивідуальності автора і особистості перекладача в художньому перекладі, що підштовхує студентів до усвідомленого вибору перекладацьких стратегій та формування власної перекладацької позиції. Курс передбачає проведення експериментів, спрямований на дослідження творчого компоненту роботи перекладача.

5. Завдання навчальної дисципліни

За підсумками вивчення курсу студент повинен:

- орієнтуватись у розмаїтті підходів до проблем перекладу художнього дискурсу;
- знати специфіку проблем, пов'язаних з співвідношенням об'єктивного і суб'єктивного в художньому перекладі, а також із впливом індивідуального стилю перекладача на кінцеву якість художнього перекладу;
- знати основні аспекти інтертекстуальності у художньому творі і встановлювати їх релевантність для художнього перекладу;
- вміти розпізнавати стилістичні особливості першотвору і засоби використання стилізації перекладачем художнього тексту;
- вміти перекладати невеликі художні твори (включаючи віршовані твори) чи фрагменти з художніх текстів, свідомо обираючи стратегію перекладу;
- вміти редагувати власний переклад та переклад, виконаний іншими;
- знати основні особливості перекладу фільмів, анімації, відео контенту;
- вміти перекладати відеоматеріали та створювати субтитри.

6. Очікувані результати вивчення дисципліни

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		**Форми (та / або методи і технології навчання)**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання** *(за необхідності)*
Код	**Результат навчання**		
1.1	Знати підходи до перекладності / неперекладності художнього дискурсу і основні аспекти й проблеми інтертекстуальності (такі, як алюзія, цитата, «пасхальне яйце» тощо)	семінари; презентації та обговорення, інтерактивний і проблемний методи	оцінка за відповіді на семінарах
1.2	Знати основні моменти, пов'язані із втіленням у перекладі загальних прикмет художнього стилю першотвору, а також основні типи стилізації та способи її використання перекладачем художнього тексту	семінари; презентації та обговорення; інтерактивний і проблемний методи	оцінка за відповіді на семінарах
1.3	Знати стратегії втілення у перекладі загальних прикмет художнього стилю першотвору чи стилю автора, а також основні типи стилізації та способи її використання перекладачем художнього тексту	семінари; презентації та обговорення, інтерактивний і проблемний методи	оцінка за відповіді на семінарах

2.1	Уміти розпізнавати основні конотації і внутрішньомовний зміст тих чи інших слів і словосполучень художнього тексту, а також знати шляхи їх відтворення у перекладі	семінари; самостійні й індивідуальні завдання; комунікативний, інтерактивний і проблемний методи	оцінка виконаних самостійно перекладів за критерієм точності обраних тактик і стратегії перекладу
2.2	Уміти адекватно відтворювати уривки з художніх текстів, обираючи оптимальну стратегію перекладу	семінари; самостійні й індивідуальні завдання; комунікативний, інтерактивний і проблемний методи	оцінка виконаних самостійно перекладів за критерієм точності обраних тактик і стратегії перекладу
2.3	Уміти здійснювати критичний аналіз перекладу, корегування і редагування художніх перекладів	семінари; самостійні й індивідуальні завдання; комунікативний, інтерактивний і проблемний методи	оцінка виконаних самостійно перекладів за критерієм точності обраних тактик і стратегії перекладу
3.1	Знати основні особливості перекладу фільмів, анімації, відео контенту, вміти перекладати відеоматеріали та створювати субтитри.	семінари; самостійні й індивідуальні завдання; комунікативний, інтерактивний і проблемний методи	оцінка перекладів відеоконтенту
4.1	Відповідальність за результати виконання завдань у навчанні та професійній діяльності	семінари; самостійні й індивідуальні завдання; комунікативний, інтерактивний і проблемний методи	оцінка усного і письмового аналізу перекладів, усних відповідей
4.2	Здатність самостійно працювати над поставленими художніми завданнями.	семінари; самостійні й індивідуальні завдання; комунікативний, інтерактивний і проблемний методи	Письмові вправи, написання власних художніх текстів

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовуючи різні види та

форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.
ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
ЗК 14. Здатність до здійснення політкоректної та етичної комунікації іноземною мовою з представниками різних соціальних груп та національних культур, усвідомлюючи та поважаючи феномен мультикультурності як важливої ознаки сучасного світу.
ЗК 15. Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності, здійснювати творчий науковий пошук.

Фахові компетентності
ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).
ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).
ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.
ФК 13. Розуміння основних функцій та завдань педагогіки, психології; здатність до використання новітніх технологій, інноваційних методів навчання, а також набутих лінгвістичних перекладацьких та методичних знань на практиці англійською та другою іноземними мовами.
ФК 14. Знання норм і правил увічливого спілкування в аспекті "чужої" (англомовної) культури, уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови, володіти знаннями про мовні реалії у нерозривному зв'язку з фоновими або екстралінгвістичними знаннями з різних історичних, національно-етнічних, соціально-політичних та культурних аспектів життя країн, мова яких вивчається.

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання з дисципліни / **Програмні результати навчання**	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	+	+	+	+					+	+
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	+	+	+		+		+		+	
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	+	+		+		+	+	+		
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.			+	+			+	+		
ПРН 11. Знати принципи,		+			+	+	+	+		

технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.										
ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, відзначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	+	+	+		+	+		+	+	
ПРН 21. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.								+	+	+
ПРН 22. Відтворювати у письмовій формі чіткий, послідовний текст заданого стилю і жанру зі збереженням логічної структури й смислового наповнення та володіти прийомами забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотній переклад); вміти тлумачити фактичну інформацію і точку зору автора мовою перекладу, перефразовуючи значення складних термінів або фраз, якщо не існує точного еквівалента у мові перекладу.		+		+			+	+	+	

8. Система оцінювання результатів навчання студентів

8.1. форми та критерії оцінювання студентів:

- Семестрове оцінювання:
    1. Усна форма опитування
    2. Оцінювання самостійної роботи
    3. Оцінювання письмових вправ
    4. Написання модульної роботи
- Підсумкове оцінювання: залік

- Умови допуску до заліку:

Виконання аудиторної, самостійної та модульної роботи згідно з програмою дисципліни «Сучасні проблеми художнього перекладу».

№	Види навчальної діяльності	Національна 4-бальна система	Критерії оцінювання
1.	Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації; завдання виконані за інноваційним рівнем складності
		4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки
		3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки
		2	Фрагментарна, не аргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки
		-	Непідготовленість до заняття; невиконання завдань, недотримання академічної доброчесності
		-	Відсутність на занятті
2.	Позааудиторна (самостійна) робота	5	Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань, здатність до критико-аналітичного осмислення актуальних проблем перекладознавства, загальна філологічна та мовна компетентність
		4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань, достатня загальна філологічна та мовна компетентність
		3	Виконання індивідуальних завдань за репродуктивним видом складності, недостатня філологічна та мовна компетентність
		2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань, незадовільна філологічна та мовна компетентність, недотримання академічної доброчесності.
			Невиконання завдань.
3.	МКР	5	90%–100% правильно виконаних завдань, повне розкриття теоретичної проблеми, креативність, послідовність, адекватність у виконанні практичних завдань, 1-2 незначних помилки щодо змісту або форми
		4	75%–89% правильно виконаних завдань, загалом правильне, але неповне розкриття теоретичної проблеми, послідовне і адекватне, виконання практичних, але неповне завдань, 3–4 незначних помилки щодо змісту або форми

		3	50%–74% правильно виконаних завдань, несистематизована, неаргументована, неповна відповідь на теоретичне запитання, вагомі похибки у виконанні практичних завдань, 5–6 помилок щодо змісту або форми
		2	50% і нижче правильно виконаних завдань, неправильна відповідь на теоретичне запитання, невірне виконання практичних завдань, 7 і більше помилок щодо змісту або форми. Недотримання академічної доброчесності
		0	Відсутність контрольної роботи

Критерії оцінювання якості виконання перекладів.

Переклад оцінюється згідно з основними вимогами до виконання письмового перекладу. Основні критерії оцінки якості виконання художніх перекладів можна сформулювати у такий спосіб:

1) адекватність передачі фактичної інформації – перевіряється, чи правильно перекладач зрозумів зміст вихідного тексту і наскільки коректно цей зміст викладено у похідному тексті; крім того, важливою є відсутність помилок у передачі немовної інформації; наявність всього фактичного матеріалу (чи не було пропусків і скорочень);

2) дотримання перекладачем художнього стилю – у тексті перекладу стильові особливості та загальний тон викладення матеріалу повинен відповідати особливостям цього стилю у тексті перекладу;

3) лексична та граматична правильність тексту перекладу – враховуються лексичні, стилістичні та граматичні помилки, зроблені у тексті перекладу.

Критерії оцінювання на заліку:

зараховано − повна, змістовна відповідь на питання заліку в адекватному мовленнєвому оформленні; адекватний переклад уривка з англомовного художнього твору з урахуванням методик та технік, передбачених курсом;

не зараховано − неповна, поверхнева відповідь на питання заліку (або її відсутність) зі значною кількістю мовних помилок; вагомі похибки у перекладі уривка з англомовного художнього твору. Недотримання академічної доброчесності

8.2. Організація оцінювання:

1. **Поточне оцінювання**.

протягом семестру здійснюється поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента методом усного опитування, перевірки письмових завдань (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються «0».

2. **Бал за самостійну і аудиторну роботу**.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

3. **Бал за МКР**.

До цього балу додається бал за модульну контрольну роботу. Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

«відмінно» – 50 балів;
«добре» – 40 балів;
«задовільно» – 30 балів;
«незадовільно» – 20 балів;
Неявка на МКР – 0 балів;

4. **Залік**.

Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну.

Орієнтовні питання до заліку із сучасних проблем художнього перекладу:

1. The notion of literary translation.
2. Translating fiction and non-fiction: is it significantly different?
3. Literary translation: main challenges.
4. Comment on the following opinion: “a translator must have a theory of translation: to translate without a theory is to translate blind” (Andrew Chesterman).
5. The use of intralingual translation
6. Comment on the following opinion: “One must respect the genius of one’s own language”. (Eugene Nida)
7. Equivalence, adequacy and accuracy in literary translation.
8. Intertextuality in literary translation.
9. The notion of (un)translatability.
10. Comment on the following opinion: “Translation is always a betrayal of the true meaning of the original.”
11. Translation strategies, transformations, techniques.
12. Bridging lexical gaps in literary translation.
13. Translating culturemes.
14. Foreignization vs.Domestication in literary translation.

15. Translating proper names in fiction.
16. Gender-related problems in literary translation.
17. Individual styles of the author and the translator.
18. Comment on the following statement: “We decide how to translate, not on the basis of the dictionary, but on the basis of the whole history of two literatures.” (Umberto Eco)
19. Translation of poetic texts and its challenges.
20. Poetic metre and sound features.
21. Poetic diction and its translation.
22. Types of audiovisual translation. The notion of multimodality.
23. Translating films and TV series.
24. Translating humour in books and films.
25. Translating regional and social dialects.
26. Translating song lyrics.
27. Creating subtitles for video content.
28. Editing translated texts.
29. Becoming a translator of fiction: what does it presuppose?
30. Creativity in literary translation.

8.3. Шкала відповідності оцінок.

Підсумковий рейтинговий бал студента	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	**відмінно**
82 – 89	B	**добре**
75 – 81	C	
66 – 74	D	**задовільно**
60 – 65	E	
59 і нижче	FX	**незадовільно** з можливістю повторного складання

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин		
		Денна форма		
		Разом	у тому числі	
			практичні заняття	самостійна робота
	Модуль 1			
	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади художнього перекладу			
1.	**The notion of literary translation. Theoretical Framework** 1.*Translating fiction and non-fiction* 2. *Equivalence, adequacy and accuracy in literary translation.* *3. Literary translation: main challenges*	7	2	5

	4. Creativity experiment			
2.	**The notion of (un)translatability.** *1.Foreignization vs. Domestication in literary translation* *2. Culturemes translation* *2. Bridging lexical gaps in literary translation.*	7	2	5
3.	**Translation strategies and techniques** *1.Lexical transformations,* *2.Grammatical Transformations* *3. Back-translation* *4.Case studies*	7	2	5
Змістовий модуль 2. Опанування стратегіями та техніками художнього перекладу				
4.	**The problem of style** 1. *Analyzing the author's style* 2. *Recreating the style and creating one's own* *3. Case studies*	7	2	5
5.	**Intertextuality in translation** *1. Translating citations* *2.Translating allusions* *3. Dealing with subtexts*	6	2	4
6.	**Challenges of literary translation.** *1. Proper names* *2. Gender-related issues* *3.Translating dialects and idiolects.*	6	2	4
7.	**Translating into Ukrainian vs. Translating into English** *1.Localization and adaptation* *2.Translating phrasal verbs and idioms* *3.Case Studies*	6	2	4
8.	*Translating Humour* *1.Types of Humour* *2.Translating irony and sarcasm* *3.Translatingverbal humour* *4.Case Studies*	6	2	4
9.	**Poetic Translation** 1. *Sound features and metre* *2. Case studies*	6	2	4
10.	**Poetic Translation** 1. *Poetic diction* *2. Case studies*	6	2	4
11.	**Audiovisual translation** 1.*The notion of multimodality.* *2. Types of audiovisual translation.*	6	2	4
12.	**Translating films and TV series**. *1.Voice over vs. dubbing* *2. Translating humour.* *3. Translating musical fragments*	6	2	4
13.	**Subtitles in video content** *1. Types of subtitles* *2. Creating subtitles for a film / a video / animation.*	6	2	4
14.	**Editing and reviewing** *1. Reading, analyzing and editing translated texts.* *2. Creativity experiment*	6	2	4
15.	**МКР**	2	2	

	Усього годин	90	30	60

10. Рекомендована література

Основна:

1. Ребрій О.В. Сучасні концепції творчості у перекладі. Харків: Вид-во ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. 376 с.
2. Chesterman A. Memes of Translation. The Spread of Ideas in Translation Theory. Revised Edition. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2016.
3. Jacobson R. On Linguistic Aspects of Translation (1959)
4. Munday J. Introducing Translation Studies. Theories and Applications. Fouth Edition. London and New York : Routledge, 2016.
5. Eco Umberto. Experiences in Translation. Translated by Alastair McEwen. Toronto, Buffalo, London: University of Toronto Press, 2001.
6. Nida E., Taber C. The Theory and Practice of Translation. Leiden: E. J. Brill, 1982.
7. Palumbo Giuseppe. Key Terms in Translation Studies. London and New York: Continuum, 2009.
8. Setton Robin, Dawrant Andrew. Conference Interpreting. A Trainer's Guide. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2016.
9. Snell-Hornby M. Translation Studies. An Integrated Approach. Amsterdam: Benjamins, 1988.
10. Topics in Audiovisual Translation. Edited by Pilar Orero. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2004.
11. Universitat Autònoma de Barcelona, SpainToury G. Descriptive Translation Studies – and Beyond. Revised Edition. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2012.
12. Venuti L. The Translator's Invisibility. A History of Translation. London and New York: Routledge, 1995
13. The Translation Studies Reader. Edited by Lawrence Venuti. London and New York: Routledge, 2004.
14. Jakobson R. On Linguistic Aspects of Translation.

Додаткова:

1. Галь Н. Слово живое и мёртвое.
2. Лотман Ю.М. Структура художественного текста. М., 1970. 384 с.
3. Некряч Т.Є., Чала Ю.П.Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів: навчальний посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 200 с.
4. Некряч Т.Є., Чала Ю.П. Вікторіанська доба в українському художньому перекладі. К.: Кондор, 2013. 187 с.
5. Рильський М. Мистецтво перекладу. К.: Радянський письменник, 1975. 344 с.
6. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. К.: Факт – Наш час, 2006. 344 с.
7. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. К.: Либідь, 2007. 248 с.
8. Eco Umberto. The Search for the Perfect Language. Wiley-Blackwell, 1997
9. Hooker M. Tolkien Through Russian Eyes. Walking Tree Publishers, 2003.
10. Kelly N, Zetzsche J. Found in Translation. New York: Penguin Group, 2012.
11. History of Translation (Infographic) https://medium.com/@nsitsanis/the-history-of-translations-past-present-and-future-a3066c4dda03
12. Étienne Dolet's Five Essential Translation Principles https://letrario.pt/etienne-dolets-five-essential-translation-principles/
13. Alexander Fraser Tytler. Essay on the principles of translation https://archive.org/details/essayonprinciple00woodiala